

TOMMELITEN

Marcus Miller holder tommelen opp for den nye DVDen "Marcus Miller - Master of all trades", som ble tatt opp på The Knitting Factory i LA, og tilgjengelig på Musikklosen.

Av: Frode Barth
Foto: Roar Vestad

Marcus Miller var nylig på en Europa-turné for å markedsføre sin siste utgivelse "Silver Rain". Han holdt konsert i både Bergen og Oslo. Jeg var så heldig å få en prat med Miller etter konserten i Oslo.

F

or dem som ikke kjenner til Marcus Miller, så kan vi vel fastslå at han har etablert seg som en av de beste jazz/R&B-bassistene i verden i dag. Han har også et betydelig renommé som produsent i LA og har medvirket på mer enn 200 utgivelser. Som bassist har Miller alltid blitt forbundet med en personlig sound.

Samarbeidet med Miles Davis på flere album og turnéer har gitt mannen nærmest heltestatus, men du finner også fine musikalske bidrag på skiver med David Sanborn, Luther Vandross, Al Jarreau, The Crusaders, McCoy Tyner, Jackie McLean, Grover Washington Jr., Aretha Franklin og Roberta Flack. Han har også komponert musikk til en rekke filmer. Vi fyrer like godt løs og spør:

– Du har et personlig sound i instrumentet. Har det alltid vært der?

– Jeg har spilt veldig likt siden jeg var omtrent 17-18 år. Også soundet mitt har vært ganske likt, men har blitt "sterkere"

og mer og mer personlig etter som jeg har blitt eldre.

Før det hørtes jeg ut som andre ... Stanley Clark og Jaco Pastorius. Jeg har spilt bass i en masse forskjellige situasjoner. Jeg spilte med jazzband, funkband, salsa-band, reggaeband, afrikanske band og R&B-band hele natten.

Etter en stund, særlig når du er i en situasjon der det å imitere andre ikke er passende – Stanley Clark-greier passer ikke, Jaco-greier passer ikke – da må man finne på noe selv som passer! Hey, i neste situasjon så spiller du sannsynligvis det du har funnet ut selv istedenfor å kopiere de andre. Det er det personlig stil handler om. Deg selv!

– Det er mange som kopierer deg, hva synes du om det?

– Jeg tenker ikke så mye på det, Det får meg til å le. Før, for ti år siden, tenkte jeg: "Han der må ha lyttet til det samme som meg, for han spiller på samme måten." Så sier han "Nei, jeg har bare hørt på deg" ... He-he, jeg tar det som en kompliment.

På bakrommet med

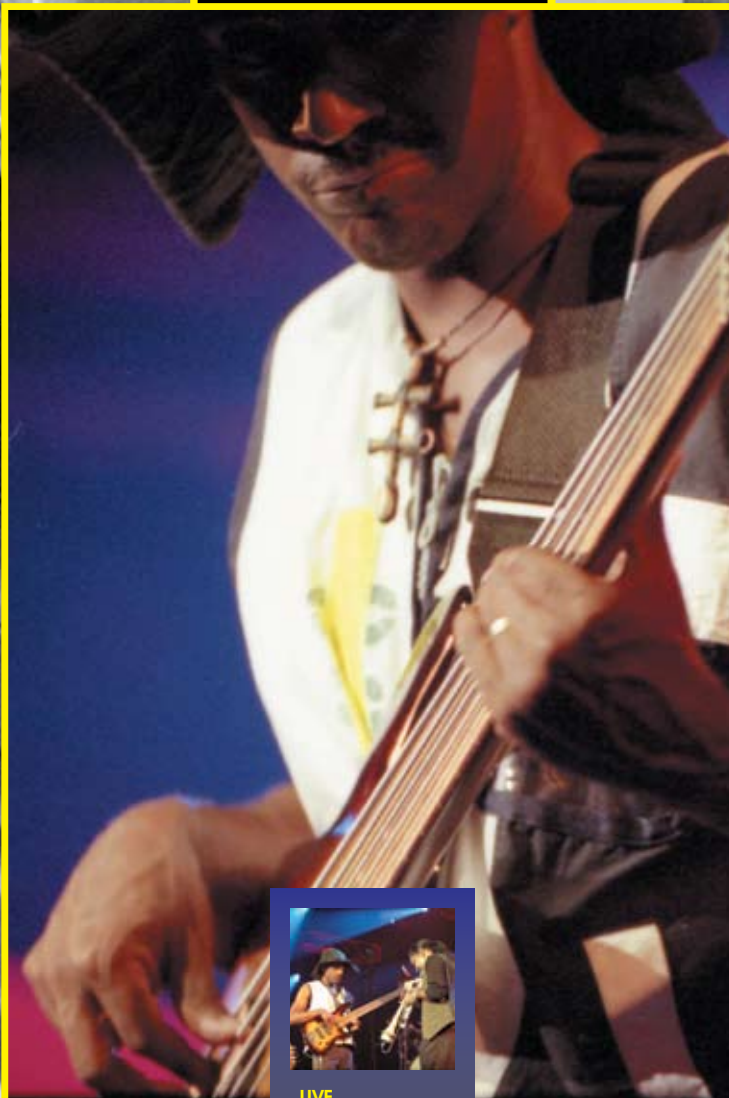
Mr.

UNDERVISNING

– Mange spør meg om jeg kan gi undervisningstimer, det gjør jeg ikke. Men jeg kan øve med dem. Min innstilling er at jeg kan lære av alle.

ØVING

– På turné øver jeg svært lite, for jeg spiller, inkludert lydprøve, ca. 3 timer hver dag. Når jeg er hjemme, så øver jeg gjerne en time om dagen.

LIVE

– Vi har ikke klare set-lister og rutiner. Hver konsert er forskjellig fra den forrige. Jeg er opptatt av hva som føles riktig i den enkelte sammenheng, og må derfor være åpen.

Millier

FILOSOFI

All musikk kan etter mitt skjønn fungere sammen som ekteskap mellom mennesker fra forskjellige kulturer. Mennesker er ikke så forskjellige som mange tror.

PERSONLIG STIL

– Så hvor fant du din stil?

– Jeg spurte trommeslageren Lenny White da jeg var 17 år om hvordan jeg skulle finne min personlige stil. Han svarte: "Alt du skal gjøre, er å spille, så mye som mulig. Spille ærlig i så mange musikalske konstellasjoner som mulig. Så, en dag, vil du høre noe som kommer tilbake til deg." Han hadde rett. Da jeg gjorde min første innspilling med Miles Davis i 1981 – ringte han meg 1 time før innspilling og jeg kjente ham ikke fra før. Han trengte en bassist, og han hadde hørt at jeg var god: "Kom til studioet!" Da jeg hørte på det første opptaket, så skjedde det ... Jeg husker jeg sa til meg selv "Dette er meg". Det var den første gangen jeg virkelig forsto det. Dermed jobbet jeg videre i den retningen.

– Hva lærte du av Miles Davis?

– Jeg lærte av ham at du må være ærlig med hvem du er, og hva du er. Hvis du følger dette, vil du ikke ha problemer.

– Hvor mye betyr utstyret for stilen din?

– Jeg skal si deg noe, Frode: Om jeg sier at jeg kan spille på hva som helst? Jeg har 14 forskjellige elbasser, og kan spille forskjellige stilretninger på hver og en av dem. Men det instrumentet jeg spiller og har spilt helt siden jeg var 17, er denne bassen som min mor kjøpte til meg (Fender 1977 Jazz Bass med askekropp, lønnehals, stock pickuper, Leo Quan Badass II bridge, og Sadowsky-modifisert innebygget Bartolini TCT forforsterker). Bassen er ikke perfekt, men jeg vet hva instrumentet egner seg til, og hva det ikke egner seg til. Denne tonen (C#) har nesten ingen sustain, men denne (B) varer "for alltid" ... (Demonstrerer.) En bass har en stemme, den

Noen håper på mye funk, andre venter på musikk jeg gjorde med Miles. Noen ganger gjør jeg ingen av delene.

UTVALGT DISKOGRAFI

SOLOALBUM

"Silver Rain", "M2", "3 Deuces", "Live & More", "Tales" og "The Sun Don't Lie".

SOM MUSIKER

Miles Davis: "Tutu", "Man with the Horn", "We Want Miles".

Luther Vandross: "Power of Love" og "The Night I Fell in Love".

David Sanborn: "Upfront", "Straight to the Heart" og "As We Speak".

Jamaica Boys: "J Boys".

Donald Fagen: "The Nightfly".
Wayne Shorter: "High Life".

Grover Washington Jr.: "Winelight". Jason Miles: "Love Affair: The Music of Ivan Lins".

Lenny White: "Streamline".

The Brecker Brs: "Straphangin'". Don Grolnick: "Hearts and Numbers".

Scritti Politti: "Cupid & Psyche '85".

Al Jarreau: "Tenderness".

har ikke elektronikk eller en forsterker. Om du gir en sanger en mikrofon og du forsterker stemmen opp gjennom en amp så hører du tonen. Gjør du det igjen med en annen forsterker med en annen EQ hører du godt at det fortsatt er den samme stemmen, gjør du ikke? Det høres litt annerledes ut, men du hører godt at det er den samme distinkte stemmen. En tone er en tone.

SLIK JOBBER MARCUS

Hvordan jobber en mester? Hva er det som inspirerer, og hva slags metodikk følger han? Vi får noen innblikk i jobberutinene her.

– **Skriver du ut et partitur når du komponerer?**

– Nei, jeg har rett og slett ikke tid til å skrive partitur når jeg jobber. Det går i Logic sequencing på Mac. Jeg sender gjerne av gårde MIDI-filer til noen som raskt kan skrive ut og transkribere musikken. Når jeg komponerer musikk til film improviserer jeg til filmen. Jeg gjør opptak av det jeg spiller, og setter meg ned og vurderer det etterpå.

– **Hva synes du er det viktigste med det å lage en basslinje/bassgang?**

– Det er et stort spørsmål. Basslinjer gjør så mange ting. En god basslinje må være pålitelig og noe du kan stole på.

– **Hva gir deg inspirasjon?**

– Absolutt alt. Jeg husker da jeg var 17 år og satt på busen til skolen. Den følelsen kan jeg stadig bruke. Et menneske går igjennom så mange forskjellige følelser i løpet av en dag som de fleste ikke tenker noe særlig over. Din jobb som musiker er å prøve å ta vare på de følelsene og skape musikk av det.

– **Hva med klassiske komponister som for eksempel J. S. Bach?**

– Jeg har ikke spilt noe av ham, men jeg har sjekket ut Beethoven nylig. Bl.a. gjør jeg en Beethoven-cover på mitt nye album. Kanskje Bach dukker opp senere?

– **Hvordan tenker du komposisjonsmessig? Blir det mye improvisatorisk?**

– Nei, musikken min er egentlig ganske tradisjonell. Akkurat som en standardjazzlåt: Jeg tar et beat, en basslinje, noen akkorder og en melodi, og vips så har jeg en låt. Ofte lager jeg låter med en A-, B- og ev. C-del. Over dette improviserer vi. Noen ganger over kun A-delen. Andre ganger over hele formen.

BANDLEDER

– **Du sender ut mange meldinger, "cues", på scenen som bandleder?**

– Ja, vi har ikke klare set-liste og rutiner. Hver konsert er forskjellig fra den forrige. Jeg er opptatt av hva som føles riktig i den enkelte sammenheng, og må derfor være åpen. Vi spiller ikke tradisjonell jazz, men vi spiller definitivt med jazz-spirit.

For noen dager siden møtte jeg en fyr som hadde vært på 25 konserter med dette bandet. Han var overveldet over at konsertene mine var så forskjellige. Men aller viktigst er det at jeg og bandet ikke blir lei av å spille materialet.

– **Når du spiller solo/improviserer, tenker du teoretisk, eller åpner du dine ører og – følger følelser og intuisjon?**

– Når for tiden er det kun følelsesmessig. Når det er der, så er det der. Å improvisere er en så naturlig og bevisst del av meg. Jeg tenker av og til på hvordan jeg skal bygge det jeg har lyst til å si. Men følelsene er det viktige, og jeg prøver å formidle dem.

– Når jeg ser deg live i en konsertsituasjon, ser det ut som om du allerede vet hva som vil skje i neste øyeblikk. Nesten som å se inn i fremtiden. Er dette kjent for deg?

– Når du starter å lære å improvisere tidlig i livet, er det veldig vanskelig å finne de riktige tonene. Men etter en stund lærer du å være på to steder samtidig. Hvor er det jeg er på vei? For det du spiller i øyeblikket, vil bestemme hvor du vil være mot slutten av improvisasjonen. Om du ikke ser slutten av en solo, så kan du risikere at fingrene bare beveger seg uten mål og mening.

– Kan du alltid spille det du hører i hodet før du spiller?

– Ja, veldig nære. Når du spiller og øver mye, så vet du hvordan alt låter. Jeg kan forestille meg en musikalsk situasjon og kan spille det, eller jeg kan forestille meg noe jeg har gjort før, og kan huske hvordan det ble gjort. Jeg spiller det som føles riktig i den aktuelle situasjonen. Feks., sier du det samme hele tiden? Om du snakker med en søt jente første gang eller en gammel kamerat, så snakker du sannsynligvis forskjellig. Du velger andre følelser og ord.

Jeg kan ikke si hvorfor jeg slår til strengen, men vi reflekterer et normalt liv og omstiller det til kunst.

Om jeg snakker med musikerne før et show, så er det i et mye mer ladet språk enn etter konserten. Hvor du er og er på vei, er avgjørende.

– Øver du mye?

– På turné svært lite, for jeg spiller, inkludert lydprøve, ca. 3 timer hver dag. Når jeg er hjemme så øver jeg gjerne en time om dagen.

Når jeg produserer intenst og ikke spiller bass, så tar det gjerne 3-4 dager før jeg kjenner meg sterk og i god form igjen.

Jeg øver generelt på ting jeg ikke klarer å spille. Og holder på til det blir bedre.

– Hva er din favorittkomposisjon?

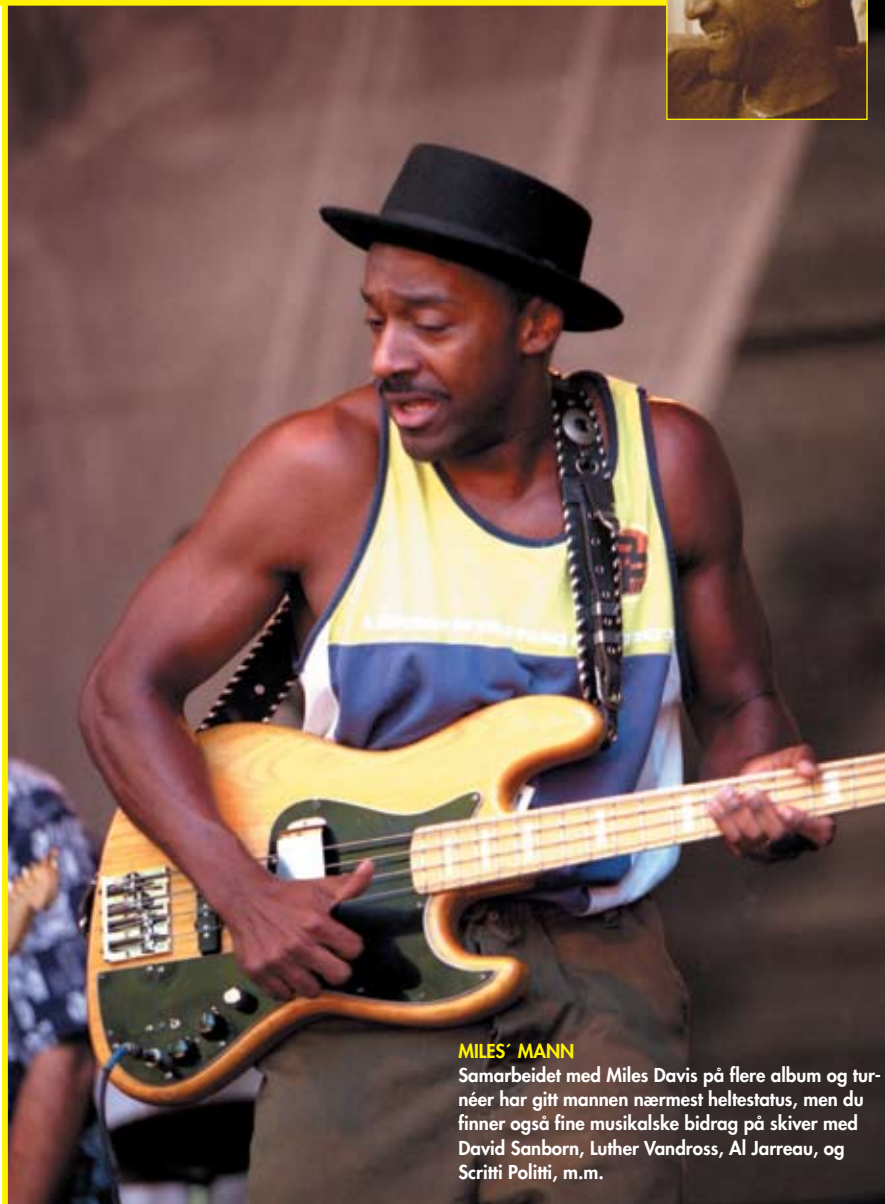
– ... "Sophisticated Lady", men den har jeg ikke laget selv (Duke Ellington, red.anm.).

Når det gjelder mine egne komposisjoner er det noen jeg lager fordi noen trengte en komposisjon. Så har vi dem som bare "kom til meg". Men de aller beste, de kommer gjerne veldig fort. Du sitter ikke i ukevis, de bare er der. Jeg husker jeg satt på et hotell og fikk telefon fra en fyr fra Warner Brothers som ba meg skrive noe for Miles Davis. I det øyeblikket kom "Tutu". Da jeg kom hjem, skrev jeg den ned, men den var jo allerede der.

Den er veldig spesiell for meg, og den har hatt en nesten magisk sterk virkning, ikke minst fordi Miles var involvert. Mennesker i Sør-Afrika kommer og takker meg ... "Tutu" er definitivt en av mine favoritter og en av dem som har gitt meg mest royalties.

– Har du enkelte komposisjoner som du vil trekke frem som er innspilt og utgitt på CD?

– Jeg er veldig fornøyd med mitt siste album "Silver

MILES' MANN

Samarbeidet med Miles Davis på flere album og turnéer har gitt mannen nærmest heltestatus, men du finner også fine musikalske bidrag på skiver med David Sanborn, Luther Vandross, Al Jarreau, og Critti Politti, m.m.

Rain". Jeg vil spesielt trekke frem låten "Bruce Lee" herfra. Bruce Lee var også en mesterimprovisatør.

– Og favorittbassist?

– Jaco Pastorius, Stanley Clarke og Larry Graham har betydd mest for meg.

– Det er så mange som gjerne vil ta undervisning hos deg, gir du av og til timer om en interessant musiker kontakter deg?

– Noen som deg, he-he? Mange spør meg om jeg kan gi undervisningstimer, det gjør jeg ikke. Men jeg kan øve med dem. Min innstilling er at jeg kan lære av alle. Selv om du viser meg ting jeg kunne fra før, så vil det minne meg på ting jeg har gjort tidligere.

Du kan jo øve med meg. Jeg viser deg hvordan jeg gjør forskjellige ting, og du viser meg hvordan du gjør det. Det liker jeg godt, men tradisjonell undervisning gir jeg ikke, da vil jeg heller bruke tiden på barna mine.

– Jeg produserer og jobber jevnlig med studioinnspillinger. For det meste min egen musikk. Kunne du tenke deg å legge bass på noe av det?

– Send meg en en MIDI-fil, så får vi se om du liker det jeg gjør ...

Jeg liker det du gjør? He, he, he – That's a deal!

Basslinjer gjør så mange ting, men en god basslinje må være pålitelig og noe du kan stole på.